

Capitolul I. Cereri

§1. Cererea de chemare în judecată

1. Precizarea acțiunii prin cererea de chemare în judecată. Notificare anterioară. Restrângerea cadrului procesual. Consecințe

C. proc. civ., art. 129 alin. (6), art. 304 pct. 8 și 9

Când, în cazul unei acțiuni privind restituirea unui credit, instanța de fond restrânge cadrul procesual, considerându-se investită în limita valorii menționate într-o notificare anterioară introducerii acțiunii, iar nu în limita valorii precizate în cererea de chemare în judecată, această restrângere reprezintă o alterare a raporturilor juridice procesuale stabilite între părți, fiind lipsită de temei legal.

C.S.J., Secția comercială, decizia nr. 2192 din 27 martie 2002, www.scj.ro

Prin sentința civilă nr. 824 din 20 octombrie 1999, Secția comercială și de contencios administrativ a Tribunalului Hunedoara a admis parțial acțiunea FPS împotriva pârâtei SC S. Hunedoara pe care a obligat-o să plătească reclamantei suma reprezentând credite și penalități de întârziere.

Apelurile îndreptate împotriva sentinței atât de reclamant, cât și de pârâtă au fost respinse prin decizia nr. 200 din 1 martie 2000 a Curții de Apel Alba Iulia, Secția comercială și de contencios administrativ, care a reținut că pârâta a beneficiat de mai multe credite acordate de reclamantă din „fondul de redresare financiară aflat la dispoziția guvernului” în condițiile prevăzute de O.G. nr. 13/1995¹⁾ și nu a respectat clauzele contractuale care prevedeau, pe lângă restituirea împrumuturilor, și penalitățile ce trebuiau achitate de către debitoare în cazul îndeplinirii cu întârziere a acestei obligații.

---

¹⁾ Abrogată prin O.U.G. nr. 10/1997 (M. Of. nr. 72 din 22 aprilie 1997).

Reclamantul FPS (devenit APAPS) a declarat recurs, reiterând critica potrivit căreia, sub aspect valoric, obligația de restituire a creditelor scadente stabilite de prima instanță ar fi trebuit să reprezinte o sumă mai mare decât cea menționată în sentință, având în vedere că suma solicitată prin acțiunea introductivă reprezintă valoarea creditelor nerestituite și devenite scadente înaintea datei de 20 iulie 1999, astfel că instanțele, pronunțându-se numai cu privire la valoarea creditelor scadente și restante la data de 31 martie 1999, au încălcat dispozițiile legale.

În analizarea recursului, deși nu au fost invocate în mod expres de reclamant, s-a avut în vedere că argumentele întrunesc sub aspect formal cerințele art. 304 pct. 8 și 9 C. proc. civ.

Recursul este fondat.

În ceea ce privește nerespectarea de către pârâtă a obligației de restituire a creditelor contractate, prima instanță s-a considerat investită cu judecarea litigiului, dar în limita valorii scadente la 31 martie 1999, așa cum fusese menționată de reclamant într-o notificare înainte de introducerea acțiunii.

Având în vedere că investirea instanței s-a făcut printr-o acțiune care se referea la creditele scadente anterior datei de 20 iulie 1999, această restrângere a cadrului procesual apare ca lipsită de temei legal, precum și ca o alterare a raporturilor juridice de natură procesuală stabilite între cele două părți.

Pe de altă parte, prin respingerea apelului declarat de reclamant, aceste deficiențe ale judecării cauzei în primă instanță nu au fost îndreptate în calea ordinară de atac.

Ca atare, în speță fiind incidente dispozițiile art. 304 pct. 8 și 9 C. proc. civ., Curtea, făcând aplicarea prevederilor art. 312 alin. (1), (2) și (3), art. 314 și ale art. 296 C. proc. civ., a admis recursul și a modificat decizia atacată în sensul obligării pârâtei la plata creditelor precizate prin acțiune.

2. Cerere în constatare. Cerere în realizarea dreptului. Distincție

C. proc. civ., art. 111

Când reclamantul își poate valorifica dreptul pe calea unei acțiuni în realizare – așa cum este acțiunea în rectificare

tabulară –, o acțiune în constatare nu poate fi admisă, conform art. 111 C. proc. civ.

C.S.J., Secția comercială, decizia nr. 495 din 30 ianuarie 2002, www.scj.ro

Prin sentința civilă nr. 71 din 29 ianuarie 1999, Tribunalul Hunedoara a admis, în parte, acțiunea SC A. SA împotriva SC T. SA, constatând că reclamanta este proprietara imobilului denumit „Laboratorul de cofetărie-patiserie” situat în Deva.

Prin decizia nr. 953/A din 3 decembrie 1999, Curtea de Apel Alba-Iulia, Secția comercială și de contencios administrativ, a respins apelul reclamantei și a admis apelul pârâtei, respingând acțiunea ca inadmisibilă.

Instanța de apel a reținut că în cauză nu sunt întrunite condițiile restrictive prevăzute de art. 111 C. proc. civ., deoarece imobilul care constituie obiectul litigiului este întabulat pe numele pârâtei, iar aceasta îl folosește efectiv, astfel că reclamanta are posibilitatea formulării unei acțiuni în rectificarea înscrierii în cartea funciară, care este o acțiune în realizarea dreptului pretins.

Reclamanta a declarat recurs, susținând că există o contradicție între dispozitivul deciziei, care menționează numai respingerea acțiunii și considerente, care precizează că acțiunea a fost respinsă ca inadmisibilă, că există o insuficientă motivare a deciziei pentru ca acțiunea să poată fi calificată ca inadmisibilă, iar problema posesiei asupra imobilului este irelevantă.

Recursul este nefondat.

Instanța de apel a reținut, în mod corect, că reclamanta nu era îndreptățită să recurgă la o acțiune în constatare, atâta timp cât utilizarea imobilului în litigiu de către pârâtă sub nume de proprietar este relevantă în speță și că tocmai această situație face inadmisibilă promovarea unei acțiuni în constatare și impune reclamantei ca, în măsura în care se consideră proprietara legitimă a imobilului, să promoveze o acțiune în realizarea dreptului pretins, în care să opună titlul său celui invocat de pârâtă.

Reglementarea cu valoare de principiu instituită prin art. 111 C. proc. civ. este de aplicare generală, dar nu există temeiuri pentru a se considera că pretinsul titlu de proprietate al reclamantei ar putea fi dovedit numai printr-o acțiune în constatare, atâta timp cât există posibilitatea formulării unei acțiuni în realizare.

Menționarea expresă în dispozitivul deciziei a soluției de respingere a acțiunii, fără alte precizări, nu este în niciun fel contrazisă de motivarea respectivei hotărâri, care susține aceeași soluție analizând inadmisibilitatea acțiunii.

În consecință, recursul a fost respins ca nefondat.

3. Conținutul cererii de chemare în judecată. Lipsa semnăturii. Nulitate

C. proc. civ., art. 112, art. 133

Când cererea de chemare în judecată nu cuprinde elementele obligatorii, printre care este menționată și semnătura, sancțiunea este nulitatea acesteia. Lipsa semnăturii se poate împlini însă până cel târziu la prima zi de înfățișare următoare invocării acestei neregularități.

Dacă instanța anulează cererea, fără a pune problema în discuția părților, hotărârea este nelegală și trebuie desființată.

C.S.J., Secția de contencios administrativ, decizia nr. 2457 din 19 septembrie 2000, în B.J., Baza de date

Reclamantele au chemat în judecată Ministrul Privatizării și au solicitat obligarea acestei autorități administrative să le elibereze certificatul de investitor străin pentru acționarul german, conform art. 1 alin. (2) lit. a) din O.U.G. nr. 31/1997¹⁾.

Curtea de Apel București, Secția de contencios administrativ, prin sentința nr. 922 din 5 octombrie 1998, a respins acțiunea.

Curtea Supremă de Justiție, Secția de contencios administrativ, prin decizia nr. 1324 din 19 mai 1999, a admis recursul declarat de reclamante și a casat sentința cu trimitere spre rejudecare la aceeași instanță.

Curtea de Apel București, Secția de contencios administrativ, prin sentința nr. 1170 din 13 octombrie 1999, a respins acțiunea față de societatea comercială H. România și a constatat nulă acțiunea formulată de H. GmbH Germania.

Recursul reclamantelor este fondat.

---

¹⁾ Abrogată prin Legea nr. 241/1998 (M. Of. nr. 483 din 16 decembrie 1998).

Din verificarea actelor de la dosar, instanța a reținut că s-a anulat acțiunea formulată de reclamanta SC H. GmbH, fără a pune în discuție problema, încălcând dispozițiile art. 67 și art. 68 alin. (1) C. proc. civ. raportat la dispozițiile art. 3 și art. 25 din Legea nr. 51/1995.

Cererea de chemare în judecată formulată de această reclamantă îndeplinește condițiile generale prevăzute în art. 112 C. proc. civ.

Conform art. 67 C. proc. civ., părțile pot să exercite drepturile procedurale personal sau prin mandatar, iar potrivit art. 68 alin. (1) din același cod, procura pentru exercițiul dreptului de chemare în judecată sau de reprezentare dată unui avocat se face prin înscris sub semnătură certificată conform legii avocaților.

Sub acest aspect se observă că cererea de chemare în judecată este semnată de reprezentantul comun al coreclamanților, iar pricina are același obiect, respectiv vizează drepturi care au aceeași cauză.

Este real că, potrivit art. 133 C. proc. civ., cererea de chemare în judecată care nu cuprinde numele reclamantului sau al pârâtului, obiectul ei sau semnătura va fi declarată nulă. Conform alin. (2) al acestui articol, lipsa semnăturii se poate totuși împlini în tot cursul judecării. Dacă pârâtul invocă lipsa de semnătură, reclamantul va trebui să semneze cel mai târziu la prima zi de înfățișare următoare, iar când este prezent în instanță, în chiar ședința în care a fost invocată nulitatea.

Întrucât în cauză problema semnării cererii nu a fost pusă în discuția părților, ci a fost rezolvată direct prin hotărâre, aplicându-se sancțiunea nulității, s-a reținut că hotărârea luată este nelegală, astfel că s-a admis recursul și s-a casat sentința cu trimitere spre rejudecare la aceeași instanță.

§2. Cererea reconvențională

4. Datorii reciproce. Compensație. Condiții de invocare. Cerere reconvențională

C. proc. civ., art. 119 alin. (1)
C. civ., art. 1144

Când există datorii reciproce, care ar putea fi stinse prin compensație, conform art. 1144 C. civ., cel care o invocă trebuie să introducă o cerere reconvențională, conform art. 119 alin. (1)

C. proc. civ., admisibilă când se urmărește compensarea judiciară a datoriilor dintre părți.

I.C.C.J., Secția comercială, decizia nr. 1694 din 13 mai 2004, www.scj.ro

Reclamanta S.C.A. O. Aiud a chemat-o în judecată pe pârâta SC S.S. SRL Aiud pentru a fi obligată la restituirea unei diferențe de preț și penalități de întârziere.

Prin sentința civilă nr. 1606 din 20 octombrie 2000, Judecătoria Aiud și-a declinat competența de soluționare a litigiului în favoarea Tribunalului Alba.

Prin întâmpinare, pârâta a solicitat respingerea acțiunii, invocând compensația legală, potrivit facturii din 30 noiembrie 1999 și a procesului-verbal încheiat la 30 noiembrie 1999, care confirmă creanța ca fiind certă, lichidă, exigibilă.

Tribunalul Alba, Secția comercială, prin sentința civilă nr. 102 din 21 februarie 2001, a respins acțiunea civilă, constatând stinse prin compensare datoriile reciproce ale părților, până la nivelul sumei solicitate pe fondul cauzei, cu aplicarea art. 1144 C. civ.

Împotriva acestei sentințe, reclamanta a declarat apel, admis de Curtea de Apel Alba Iulia, Secția comercială și de contencios administrativ, prin decizia civilă nr. 519/A din 15 iunie 2001.

Instanța de apel a schimbat în tot sentința, în sensul că a admis acțiunea, obligând-o pe pârâta să plătească suma rămasă cu titlul de preț, respingând capătul de cerere privind plata penalităților de întârziere, reținând că pârâta nu a formulat cerere reconvențională pentru a opera compensarea legală, nefiind acceptată la plată factura, deoarece creanța nu este certă, lichidă și exigibilă.

Cu privire la penalitățile de întârziere, s-a reținut că părțile nu au prevăzut în contract o clauză penală, astfel că pretenția apare neîntemeiată.

Împotriva acestei decizii, pârâta a declarat recurs, motivat pe dispozițiile art. 304 pct. 9 C. proc. civ., invocând o tranzacție între părți finalizată cu încheierea unui proces-verbal în care reclamanta recunoaște datoria, susținând astfel că în mod greșit cele două datorii nu au fost compensate.

Recursul este nefondat.